

gefördert von:

Erasmus+

Involt

Integration in Ausbildung, Arbeit
und gesellschaftliche Teilhabe im
Europäischen Kontext

INVOLT: 2014-1-DE02-KA204-001424

**Pedagogický 3-stupňový-model
s aspektem
"Základní vzdělávání pro rizikové skupiny
orientované na činnost"**

Obsah

Předmluva	3
Cíl pedagogického 3-stupňového modelu	3
Principy pedagogického 3-stupňového modelu	3
Popis pedagogického 3-stupňového modelu	5
Vyhodnocení pokroku a dokumentace v pedagogickém 3-stupňovém-modelu.....	6
Integrační kouč v pedagogickém 3-stupňovém-modelu	6

The project INVOLT Integration into vocational training, employment and social partaking in European context has been funded with support from the European Commission. This material reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Předmluva

Celoživotní učení a schopnost pracovní flexibility a mobility se stávají stále více určujícími

pro aktivní účast na společenském a profesním životě a pro dosažení osobního životního štěstí. Důležitým předpokladem pro smysluplný profesní a soukromý život je dobré základní vzdělání.

Více než šest milionů mladých lidí v EU má velký deficit v základním vzdělání (Evropská komise). Tento problém vede na jedné straně k individuálním rizikům pro tyto mladé lidi. Se svými nedostatky to mají obzvláště těžké. Účast na normálním průběhu zaměstnání, na opravdové „soutěži“ v profesním životě, je stále problematičtější. Rozvoj vlastních životních perspektiv a perspektiv do budoucnosti se dosahuje obtížně. Hrozí nebezpečí sociálního vyloučení. Na druhé straně vede tento problém také k finančním rizikům pro obce, které musí pro tyto mladé lidi zajišťovat sociální služby. V neposlední řadě vznikají také ekonomická rizika pro podniky. Je tak neobsazeno ca. 2 mil. pracovních míst v EU (EU- panorama kompetencí), z nichž velká část připadá na méně kvalifikované činnosti.

Vysoký podíl skupiny s nedostatečným základním vzděláním vede k myšlence, že dosavadní formy nabídky neoslovují každého potenciálního mladého člověka. Pomocí tohoto 3-stupňového-modelu dojde k vystavení stávajícího základního vzdělávání, rozvoji alternativních nástrojů, jejich testování a zakotvení v regionech EU. Je velmi pravděpodobné, že na tomto základě získají mladí lidé s chybějícím základním vzděláním lepší přístup do životního a pracovního světa a dojde k přispění k vzdělávacím cílům Europa-2020.

Cíl pedagogického 3-stupňového-modelu

Cíl modelu spočívá v podpoře mladých lidí se scházejícím základním vzděláním, v zjištění jejich zájmů, zdrojů a možností, jejich použití a dalším rozvoji, stanovení si cílů a jejich udržování. Za podpory integračního kouče budou postupně připravováni a integrováni na povolání, další profesní vzdělávání nebo na práci.

Principy pedagogického 3-stupňového-modelu

1. Pedagogický 3-stupňový- model bude pro mladé dospělé ve věku mezi 15 a 27 lety.

Tito mladí lidé

- nemají dokončenou školní docházku ,
- nemají dokončenou přípravu na povolání,
- mají často jen ukončenou speciální školu ,
- jsou sociálně znevýhodnění,
- mají některou z poruch učení a/nebo
- mají psychosomatické problémy.
- mají mimoradně zvýšenou potřebu dodatečného základního vzdělání. Jejich základních znalostí a dovedností z prvního stupně se vytratil případně se silně pokřivily.

2. Pedagogický 3-stupňový-model je vzájemně odsouhlasený, vzájemně propojený a do sebe zapadající pedagogický model.

Je to model, který umožňuje postupný proces zrání a směřuje k následné schopnosti myslet a jednat. Spojuje diagnózu se vzdělávacími obsahy základního vzdělávání, všeobecného vzdělání a profesního vzdělání. Zároveň je perspektiva zaměřena na budoucí profesní a soukromé životní úkoly tím, že jsou mladí postupně navykáni na budoucí požadavky.

3. Pedagogický 3-stupňový-model spojuje dvě didaktické výzvy.

1. Výzva: dodatečné základní vzdělávání über prostřednictvím zájmového učení zaměřeného na pracovní místa a činnosti
2. Výzva: Rozvoj osobnosti prostřednictvím zájmového učení zaměřeného na pracovní místo a činnosti.

Spojení těchto dvou didaktických výzev je zároveň orientováno na osvojení kompetencí základního vzdělávání vztahovaných na zájmy a činnosti směrem ke změnám chování rizikových skupin. Jsou předávány a dále rozvíjeny vlastnosti chování a představy o hodnotách důležité pro život v globální společnosti.

4. Pedagogický 3-stupňový- model kombinuje tři metodická východiska, která se vzájemně prolínají.

- Mladí lidé rozpoznají a budou reflektovat své zájmy a silné stránky, srovnávat je s profily požadavků potenciálních budoucích vzdělávacích a/nebo pracovních míst, plánovat svou profesní biografii.
- 3-stupňový- model nabízí jako řešení na problém mladých s nedostačujícím základním vzděláním doprovod, poradenství a podporu prostřednictvím integračního kouče. Ten pracuje tak, že oceňuje hodnoty a orientuje se na zdroje, vychází vědomě ze zájmů, silných stránek a talentu mladých lidí.
- ve vztahu k učební metodě se učení děje v pracovním procesu a orientuje se na jednání a výsledek a je opakovaně trénováno a upevňováno na rozličných projektech, učebních aranžmá a/nebo zakázkách od zákazníků.

"Učení jednáním" se nachází ve středu pedagogického procesu. Upevňování a další ukazování kulturních technik čtení, psaní a počítání se spojuje s praktickou činností (pracovní dovednosti). Mladí lidé jsou vedeni k samostatnému plánování, provádění a hodnocení pracovních úkolů. V aktivním výkladu s konkrétní zakázkou spočívá vyšší motivace a vedle základního vzdělávání se projeví takové kompetence, které mají rozhodující význam v osobním, společenském a profesním životě, jako mj. schopnost týmové spolupráce, umění prosadit se a zvládání konfliktů.

5. Pedagogický 3-stupňový- model pracuje na bázi vtištění kompetencí.

Mladí dospělí jsou sledováni z hlediska svých schopností a silných stránek, aby se prolomil řetěz dosavadních zkušeností s deficitem příp. neúspěchy. Musí být zohledňováno rozličné učební tempo a očekávání výkonů stejně jako nestejné reakce na úspěch a neúspěch při učení a při práci.

6. Pedagogický 3-stupňový- model umožní sestavu učení, která je na jedné straně zaměřena na podmínky externího pracovního světa, ale také na individuální péči a pozornost.

Toto učení se vyznačuje

- autenticitou,
- uvolněnou atmosférou učení,
- vlastní zodpovědností,
- rozvojem kompetencí a
- respektem.

Popis pedagogického 3-stupňového-modelu

Stupeň 1

Diagnóza Zájmu a Silných stránek (DZS)

Diagnostika probíhá prostřednictvím systematického pozorování v situacích při učení a práci nebo pomocí vhodného jednání. Zjištění o pokroku v učení a výkonech dají informaci o další potřebné podpoře mladého dospělého.

Die Ermittlung ihrer Interessen und Stärken unterstützt junge Erwachsene mit Grundbildungsbedarf, ihre Ressourcen und ihre beruflichen Potenziale besser zu erkennen, richtig einzuschätzen und weiter zu entwickeln. Ziel von DIS ist es, ihre Eigenverantwortung hinsichtlich der Planung und Gestaltung der persönlichen und beruflichen Entwicklung zu stärken. Dabei geht es nicht in erster Linie um Messen und Einordnen in Kompetenzniveaus, sondern um das Sichtbarmachen von Interessen, Stärken und Potenziale in einem interaktiven Prozess von Selbst- und Fremdwahrnehmung.

Nástroje pro diagnózu jsou :

- test zájmů (s oporou v testu struktury všeobecných zájmů od Hollanda - AIST)
- biografický rozhovor
- test kompetencí (sebehodnocení, externí hodnocení)
- test základního vzdělání (sebehodnocení, externí hodnocení)

Vznikne systém podpory, který doprovodí a podpoří individuální procesy učení, práce a rozvoje mladých dospělých. Systém podpory zdokumentuje konkrétní opatření související s cíli, které lze podrobit evaluaci. Mladiství se aktivně spolupodílejí na vytvoření plánu podpor dle svých možností. Naučí se stanovovat si realistické cíle, pracovat planovitě na jejich realizaci a reflektovat vzdělávací cesty, pracovní kroky a výsledky učení a práce. V tomto procesu se stane integrační kouč nosným pilířem. Doprovází, podporuje a integruje mladistvé v orientaci na cíl a řešení.

Diagnostikování a podpora jsou vzájemně propojené, neoddělitelné součásti pedagogického 3-stupňového -modelu.

Stupeň 1 je jednak základem pro další stupně 2 a 3. V následujících stupních bude dále rozvíjen pomocí volených nástrojů - jsou přitom používány mediální nástroj reflexe a pozorovací a vyhodnocovací dotazníky . Sebe diagnóza a diagnóza zvenčí a osobní rozvoj se tak vzájemně propojí ; učení a práce jsou systematicky pozorovány a reflektovány. Lépe tak lze rozpoznat průběh rozvoje mladých dospělých. Ve spolupráci s integračním koučem, vzdělavateli a učiteli tak mohou být ukázány další výchozí body pro individuální rozvoj a podporu.

Stupeň 2

Na základě podpůrného plánování ze stupně 1 a rámcového curricula se budou mladiství učit a pracovat v dílnách podobných výrobě, v blízkosti pracovního trhu. Zde bude pro mladistvé v popředí tvorba produktů a služeb. Podpůrný učební materiál se bude zároveň vztahovat k profesní každodenní realitě a k životnímu prostoru mladistvých. Tak jim často ani nepřijde, že během svých činností trénují a učí se i matematiku, pravidla pravopisu a gramatiku, jakož i logické, motorické, sociální a komunikační schopnosti a dovednosti.

Takové úzké spojení práce a učení dává mladistvým smysl, který je motivuje k dalšímu rozvoji jejich schopností a dovedností. Doba trvání v této fázi může být stanovena individuálně za podpory integračního kouče.

Stupeň 3

S mladistvými budou dle jejich předpokladů organizována profesně orientovaná praktika ve spolupráci s podniky, na těchto budou doprovázeni a vyhodnocováni. V první řadě slouží tato praktika k tomu, aby byli mladiství poprvé konfrontováni s podnikovou realitou. Budou vystaveni běžným pracovním situacím, během nichž se seznámí s požadavky profesního světa. Budou jim přiděleny takové činnosti, které mohou zvládnout na základě svých předpokladů sami.

Mladiství budou hodnotit zkušenosti z praktika. Tím rozvinou přesné představy a přání ohledně uspořádání svého života.

Hodnocení a dokumentování rozvoje v pedagogickém 3-stupňovém-modelu

Pro efektivní utváření učebních a pracovních procesů a zajištění učebních úspěchů se považuje za nutný sběr a dokumentování stavu pokročilosti účastníků v stupni 2 a 3.

Hodnocení pokročilosti podporují individuální rozvoj mladistvých. Posilují jejich úsilí a důvěru in ve vlastní schopnosti výkonu a pomáhají rozvíjet schopnost sebehodnocení.

Ve stupni 2 a 3 následují hodnocení rozvoje individuálně s a pro každého mladistvého. Jsou umožněny prostřednictvím mediálního nástroje reflexe a pomocí dalších procesů dokumentování rozvoje. Pro hodnocení a dokumentování rozvoje se založí učební deníky nebo portfolia. Tyto ztransparentní kompetence jednání samotných mladistvých i pro zařízení, která si je dále převezmou. Budou pevnou součástí individuálního portfolia, které ulehčí rizikovým skupinám přechod do světa vzdělávání nebo pracovního světa.

Mladiství obdrží v závěru certifikát o získání základního vzdělání a profesně orientovaných činností a jejich časovém rozsahu.

Integrační kouč v pedagogickém 3-stupňovém-modelu

V rámci pedagogického 3-stupňového-modelu může integrační kouč nastoupit jako :

Zprostředkovatel mezi mladistvým- učitelem/ vzdělavatelem- vzdělávací institucí/ zaměstnavatelem. Integrační kouč zprostředkuje kontakty a možnosti přístupu k dalším profesním strukturám, informačním zdrojům a sítím. Uvede mladistvé do vlastní sítě a dá jim informaci o tom, jak si sami mohou vytvořit a udržovat důležité kontakty.

Poradce: Integrační kouč může mladistvému zodpovědět dotazy k aktuální situaci na vzdělávacím a pracovním trhu, poradit mu a přidat vlastní zkušenosti a znalosti. Úkolem integračního kouče je

takto posílit mladistvé při získávání vlastních zkušeností. Bere vážně nápady a iniciativy mladistvých, domlouvá způsoby dalšího postupu, debatuje o možných následcích a následně bilancuje zkušenosti. Mladiství pak sami budou činit svá vlastní rozhodnutí.

Karierový poradce: dalším aspektem integračního kouče je povzbuzovat mladistvé k stanovování si nových cílů. Integrační kouč tyto cíle domlouvá a spolu s mladistvým hledá způsob, jakými kroky tyto cíle dosáhnout. Probíhá také diskuze, jak mohou být zvládnuty možné obtíže.

Příměluce: v určitém kontextu může integrační kouč ztratit dobré slovo za mladistvé. Integrační kouč stanoví, jak, kde, v jaké formě a kdy se to stane. To ale neznamená, že tím automaticky vzniká pro mladistvého nějaká výhoda.

Motivátor: Prostřednictvím dlouholetých zkušeností, znalosti strategických a profesních souvislostí, znalostí o iniciování procesů a znalosti pravidel hry na vzdělávacím a pracovním trhu působí integrační kouč motivacně. Dokáže řídit a posilovat sebedůvěru mladistvých zu lenken.